

BALLETT. «Oneginiga» on Estonia teater tabanud kümnesse.

Koreograafiliselt nüans

ARVUSTUS

HEILI
EINASTO
tantsukriitik

«Onegin»

Koreograaf-lavastaja John Cranko.
Dirigent Vello Pähn. Lavale seadnud
Jane Bourne. Kunstnik Thomas Mi-
ka. Valguskunstnik Steen Bjarke
Eesti rahvusballeti esietendus
Estonia teatris 19. märtsil

Oma viljakamad aastad Stuttgardis töötanud briti koreograafi John Cranko 1965. aastal esietendunud ballett «Onegin» peaks tegelikult kandma peakirja «Tatjana» – just viimasele on balleti rõhuasetus avastusest lõpuminutiteni.

Samuti jäävad Eesti rahvusballeti lavastuses meelde eelkõige kaks suurepärast, kuigi väga erinevat Tatjanat: Alena Škatula ja Luana Georg. Škatula, kes igas rollis demonstreerib erakordselt kaunist füüsilist vormi, on oma laulva plastika ja lüüriilise natuuriga Tatjanaks justkui loodud.

Kui tema Tatjanas jäävad kõlrama graatsia ja sulnidus, siis Luana Georg toob ilmekalt esile noore naise välise hapruse ja

õrnuse all peituva tugeva sise-
mise selgroo, isegi teatud jõulise-
suse, mis annab talle suutlik-
kuse loobuda armastusest One-
gini vastu.

Georgile sobiv Onegin ol-
nuks Sergei Upkin, kelle natuur
võimaldaks ilmekalt edasi anda
nimiosalise sisemist teekonda
blaseerunud kangelasest roma-
ntilise kannatajani, kuid ke-
da teater on näinud Lenskina –
ja teises vaatuses toob tantsi-
ja välja noore armastaja hinges
toimuva kirgede paleti, ühenda-
des meisterlikult rolli tantsuli-
se ja mängulise poole.

Teine Lenski – Jonathan
Hanks – on Upkini karakterist
leebem ja õrnem, moodustades
suurepärase kontrasti Deniss
Klimuki süngele, spliini käes
igavlevale Oneginile, kes hak-
kab elu tõsidust mõistma sõ-
bra tapmise järel.

Jonatan Davidssoni Onegi-
nis on enam inglise dändit ja
kuiva kõrkust ning vastuolu
Upkini Lenskiga pole sedavõrd
terav kui Hanksi-Klimuki vahel.

Tegelikult tuleb osatäitmisi
vaadates selgelt esile vahe tantsi-
sijate kultuuritaustas: need, kel-
lele Puškini (ja Tšaikovski) loom-
ing on osa nende kasvukul-
tuurist, toovad välja rollide rah-
vusliku omapära ning tunnetav-
ad oma tegelaste siseelu rikka-
ma ja mitmekülgsamana.

Kõige teravamalt tuleb see

välja Olga rolli puhul: Abigail
Sheppardi esituses ei olegi Olga
muud kui üks pidevalt naeratav
kena nukuke, samas kui Svetla-
na Danilova suudab Olgas leida
ja esile tuua kergemeelsuse kõr-
val ka elurõõmu ja tõsidust, ise-
gi traagikat.

«Oneginiga» on teater taba-
nud kümnesse: tegu on kauni
muusikaga nüansirohke, tege-
laskujusid ja olukordi koreograa-
filiste vahenditega avava (tantsu-
)draamaga, mille klaari iseloo-
mu rõhutavad väljapeetult liht-
sana mõjuv lava- ja valguskujun-
dus ning poeetilised kostüümid.

Teos võimaldab teatril de-
monstreerida mitme koossei-
su kaudu lavateose erinevaid
tõlgendusvõimalusi ning tantsi-
sijate omapäraseid rollilahen-
dusi. Tööd jätkub solistidele ja
rühmale, võimaldades liikumise
kaudu avada karakterit, tantsu-
liste muustritega edastada mee-
leolusid ja vastakaid tundeid il-
ma illustratiivsuset.

«Onegin» jätkab Estonia
balletitrupi alustajate suun-
da mõtestatud tantsudraama
poole. Paraku rikub seda mee-
potti tilk tõkati: rahvusvaheli-
se klassika kõrval peaks samaväärselt olema esindatud ka
meie, eesti balleti kullafond.
Rahvusvaheline repertuaar on
niigi hoitud, oma balletipare-
mikku saame hoida ja väärtus-
tada vaid meie ise.

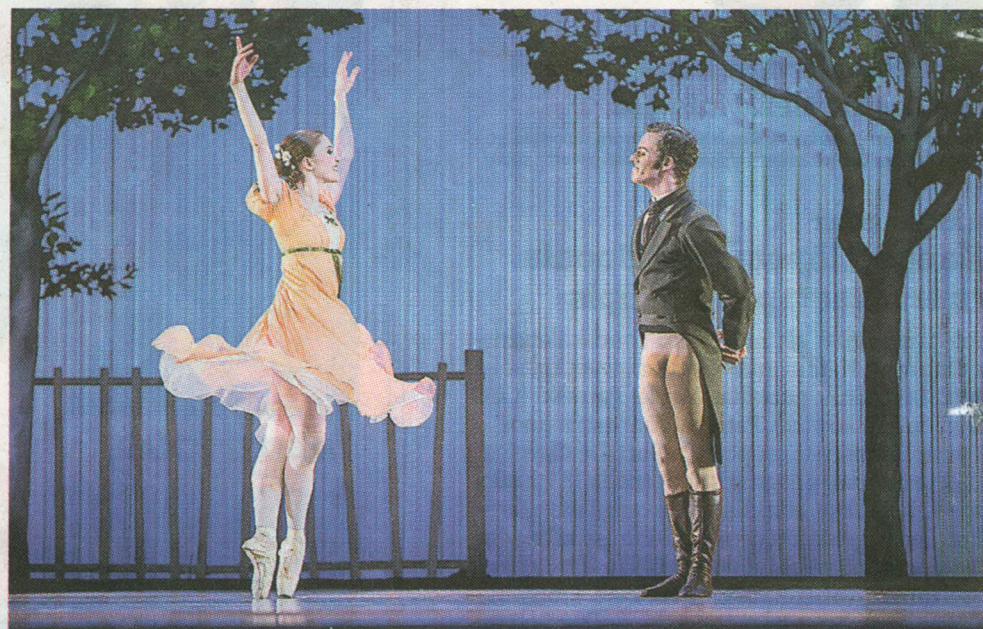
Onegini (Deniss Klimuk) tulpimus tekitab Tatjanas (Alena Škatula) segadust.

Üansirikas tantsudraama

Janas (Alena Škatula) segadust.

FOTOD: SANDER ILVEST

Olga (Abigail Sheppard) ja Lenski (Jonathan Hanks), veel õnnelikud?

Tatjana (Alena Škatula) on süvenenud romantilisse kirjandusse.